

Mire való az értelmiségi a politikában?

Solymosi, a jobbközépről

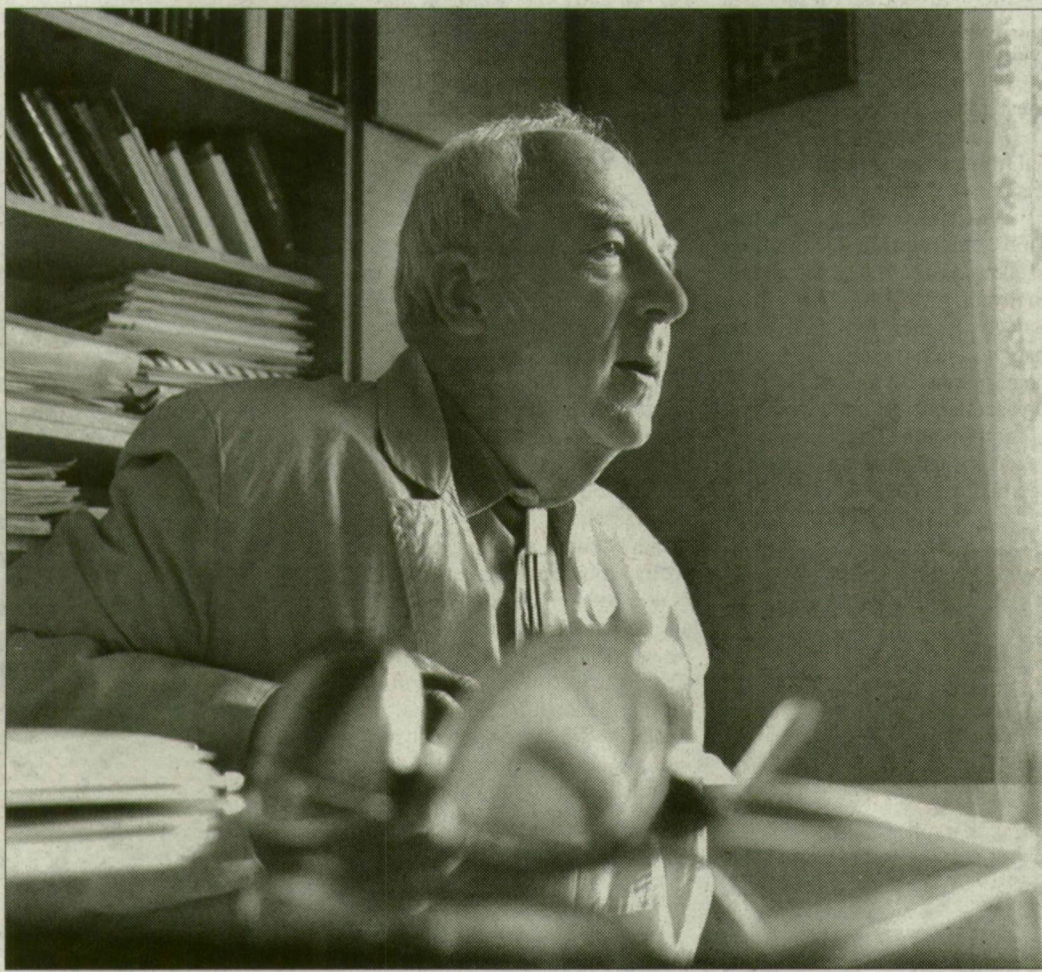
Szegeden jelenleg nagyobb erőt képviselnek a polgári körök, mint bármelyik jobboldali párt. Így tartja Solymosi Frigyes akadémikus, a Szövetség a Nemzetért polgári kör tagja, aki mindazonáltal arról van meggyőződve, hogy szükség lenne keresztény konzervatív, sőt kisgazda pártra is.

– Kívülről úgy látszik, a polgári körök Szegeden legyőzték a polgári pártokat. Egyetért ezzel a megfogalmazással?

– Nem fogalmaznék ilyen erősen. Annyi történt, hogy segítünk kiválasztani a legalkalmasabb polgármesterjelöltet. A polgári körök rájöttek, hogy erősek, pillanatnyilag erősebbek, mint bármelyik jobboldali párt, és nem elhanyagolható a véleményük. A polgármesterjelöléssel kapcsolatban az a véleményük, hogy nem feltétlenül pártpolitikusnak kell ezt a posztot vállalni, de feltétlenül olyan embernek, aki szolgálatnak tekinti ezt a megbízatást és elhatárolja magát minden korrupciós lehetőségtől. Tehát például egy polgármester vagy egy alpolgármester ne folytasson üzleti tevékenységet.

– Kire céloz?

– Általánosságban beszéllek, bár természetesen mint mindenkinek, nekem is vannak tapasztalaim például arról, hogy úgy tűnik, az országgyűlési képviselőség vagy más politikai tisztség nehezen összeegyeztethető a polgármesterséggel, már csak azért is, mert mindkettő egész embert kíván. De nem akarok kitérni a kérdés elől: a jelenlegi városvezetők nem tudták megőrizni a szegediek támogatását, a jobbközép pártokban pedig nem találtunk alkalmas jelöltet. Ezért választottuk Balogh Elemér professzort. Előnyének számít a függetlensége, az, hogy jogász, jó életkorban van – hiszen egy ekkora város vezetése megfontoltságot és dinamizmust is kíván. S aki manapság egy kilenctagú családot eltart, az meggyőz engem arról, hogy

Solymosi Frigyes szerint arra nem érett meg a helyzet, hogy a jobbközép erőket egyetlen párt fogja össze.

Fotó: Schmidt Andrea

van szervezési készsége és gazdálkodni is tud.

– Hogyan látja a polgári körök jövőjét?

– Hazudnék, ha azt mondanám, hogy amikor először volt módomból beszélgetni Orbán Viktorral a polgári körökről, mindjárt megértettem, mi lesz a feladatuk. Az biztos, hogy az elvesztett választások után valahogyan meg kellett őrizni, össze kellett tartani a konzervatív erőket. Hiszek abban, hogy a polgári körök a véleményükkel befolyásolhatják a pártpolitikai erőteret is.

– Párttá szerveződnek?

– Nem biztos, hogy tagjaik ezt akarják. Személyesen nem vagyok híve valamiféle pártunióknak sem, mert azt gondolom, a

kétpólusú szisztéma nem tűrköznék a magyar társadalom sokszínűségét. Engem a szocialista párt nem tudott még meggyőzni arról, hogy szociáldemokrata lenne, és ahhoz is hosszabb időre van szükség, hogy a Fidesz vezérkara meggyőzze a magyar társadalmat a saját mérsékelt konzervativizmusáról. Úgyhogy szerintem a Fidesznek semmi kára nem származna abból, ha lenne egy vele együttműködő keresztény konzervatív párt. Sőt. Kisgazda pártra is szükség van. Mindenesetre arra nem érett a helyzet, hogy a jobbközép erőket egyetlen párt fogja össze.

– Ahhoz képest, hogy Orbán Viktor mögött volt látható a polgári körök eddigi nagy de-

monstrációin, mintha elterne a véleménye az övétől.

– Nem hiszem, hogy rajtam – és talán Debreceni Józsefen, Tölgyessy Péteren – kívül tud még mondani jobbközépen álló értelmiségit, aki szeretve bár, de kritizálta a Fideszt, egyebek mellett abban is, hogy nem kellett volna ellenük irányulónak tartani más konzervatív szerveződéseket. Akik neheztelnek rám, mert ott voltam a Kossuth téren, a Szabadság téren, talán naivitásnak tartják, de én hiszek abban, hogy a politikusok értelmiségi holdudvara arra való, hogy a véleményével befolyásolja a politika alakulását. Nem egy-egy párt, hanem az ország érdeke szerint.

S. E.

Rettegett a péntek, ha 13-ára esik

Péntek 13-a sokakat rettegéssel tölt el. Úgy tartják, hogy ezen a napon biztosan valami szerencsétlenség éri őket. A babonákban a tizenhármas szám is többnyire rosszat jelent.

Az idén két alkalommal is péntekre esik tizenharmadika. A mai napon kívül december 13-án is tarthatnak péntektől a babonások.

A babonák, hiedelmek, varázslatok még most, a XXI. században is sokakat foglalkoztat. Angliában minden tizedik ember hisz a szerencsés napokban. A németek kétharmada úgy kezdi a napját, hogy elolvassa a horoszkópiát. De mi, magyarok is babonások vagyunk. A kutatások egyébként azt mutatják, hogy a társadalmi háttér nem döntő tényező a babonaszágban. A diákok és a szellemi foglalkozásúak között akadnak szép számmal olyanok, akik hisznek a csillagoknak az emberi életet befolyásoló hatásában vagy éppen a tenyérjós-lásban.

A tizenhármas szám mindig is rosszat jelentett. Az Egyesült Államokban az épületekben nincs 13. emelet, sok kórházban pedig hiányzik a 13-as kórterem. Azon sem csodálkoztunk az amerikaiak nagy többsége, hogy az Apolló 13-nak a 13 óra 13 perces fellövési kísérlete a 39-es (háromszor tizenhárom!) indítóállványról

meghiúsult. De Európa sem kivétel ez alól. Mikor 1965-ben az angol királynő Nyugat-Németországba látogatott, vonata nem futhatott be a tizenharmadik vágányra.

A babona nemcsak az egyéni sorsokat befolyásolhatja. Amerikai kutatók készítették egy felmérést, miszerint a tizenharmadikák akár egymilliárd dolláros veszteséget is okozhatnak az államnak. Ezen a napon ugyanis sokan egyszerűen nem mennek dolgozni, nem váltanak vonatjegyet, nem szállnak repülőre, de még a vásárlást is kihagyják. Ezt csak tetézi, ha tizenharmadika éppen péntekre esik.

A babonások ezen a napon legszívesebben bezárkóznának lakásukba. Utcára se merészkednek, mert bármikor átmehet előttük egy fekete macska. Ami köztudottan hosszú ideig szerencsétlenséget hoz.

Többen triszkaidekáfióiban szenvednek, azaz betegesen rettegnék a 13-astól. Napóleon és Franklin Roosevelt például nem volt hajlandó tizenharmadikával asztalhoz ülni. Az egykori amerikai elnök mindig megkérte egyik titkárnőjét, hogy ebédeljen velük, ha pont 13-an lettek volna az asztalnál. Párizsban létezett egy intézet, ahonnan bárki rendelkezett végzettség esetén egy hivatásos tizennegyedik vendéget.

K. T.

Iskolakezdekő

Tinédzser lányok beszélgetnek tanítás után egy buszmegállóban. „Ja, egyébként szakítottam Árpival”, mondja egyikük, mintha csak a hét végi csontlevesről diskurálnának, majd megfajeli egy újabb fontos információval: „és meg is csaltam Gáborral”. „Csak azt nem értem, miért pont egy tizennégy évvel...” – fanyalog az épp tizennégy és félnek tűnő barátnő. „Háát, tudod, olyan jól néz ki, és van egy kis tetkója is, tök ari!” – ad magyarázatot az előző lány, indoklása azonban nem érdekli túlzottan barátnőjét, aki egy hirtelen ötlettől vezérelve inkább elmeséli, hogy járt a boltban aznap reggel. Cigaretét vásárolt, de az eladó „Nem lesz ez túl erős neked?” kérdésére ultralájtót volt kénytelen venni, nem a megszokott erősebbet. Panasza persze azonnal együttérzésre talált a szerelmi életében nagy válságokat könnyedén legyőző másik lánynál. Hiába, tényleg megkezdődött az iskola.

SZ. A. K.

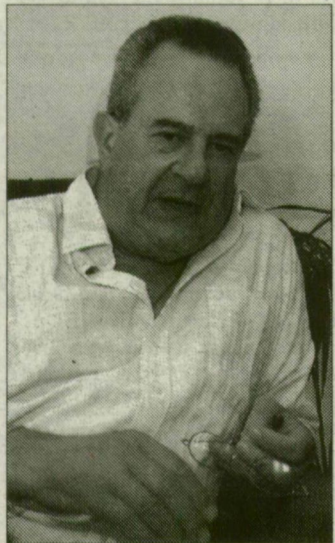
Vető Tamás operettlemmez a szimfonikusokkal

Két szív 3/4-ben

Vető Tamás karmester, aki tavaly a Bartók-estet dirigálta a szabadtéren, a napokban egy operettlemmez felvételére és az évadnyitó koncert vezénylesére tért vissza Dániából a szegedi szimfonikusokkal.

A Koppenhágában élő jeles magyar karmester, Vető Tamás tavaly nagy sikerrel dirigálta a szabadtéren A kékszakállú herceg várát és a Fából faragott királyfit. Az elmúlt héten Dánia legnépszerűbb operett párosával, Sofie Ottesen szopránnal és Thomas Peter Koppel tenoristával jött el Szegedre, hogy egy operettlemmez zenei felvételét a szimfonikus zenekarral elkészítse. Dániában is nagyon szereti a közönség a tradicionális operettet, bár ez a műfaj ritkán szerepel az ottani színházak műsorán, amelyek inkább musicaleket játszanak.

– Az operett nehéz műfaj, gyerekkorom óta nagyon szeretem, és sohasem néztem le. Minél idősebb leszek, annál jobban tiszteltem – mondta Vető Tamás a hangfelvétel szünetében. – Azért vállalkoztam a CD elkészítésére, mert jó barátságban vagyok a tenoristával. A Koppel család az egyik legjelentősebb dán muzsikusház, Thomas nagyapja híres zeneszerző volt, édesanyja pedig a legnagyobb szopránsztárnak számított Dániában. Amikor felkért, hogy én vezényeljem a lemezfelvételüket, emlékezve

Vető Tamás karmester Dániából tért vissza. Fotó: Karnok Csaba

remek szabadtéris munkánkra, rögtön arra gondoltam, az operett egyik szülőházában a Szegedi Szimfonikus Zenekarral kellene felvennünk a lemezt. A Két szív 3/4-ben című CD-n 21 szám szerepel, főként Kálmán, Lehár- és Johann Strauss-operettek részletei. Zenekari darabok is helyet kapnak a lemezen, például az Éljen a magyar!, az Egy éj Velencében nyitánya, a Csárdás-királynő előjátéka.

Vető Tamás hamarosan újra visszatér Szegedre: ő vezényli a szimfonikusok október 10-i évadnyitó koncertjét.

H. SZ.

A zenekart Makón sem helyettesítheti az „idegesítőgép”

Próbajáték a hangszerboltban

Húsz év alatt szinte nyom nélkül eltűnt a makói szórakozóhelyekről a cigányzene. A makói hangszerboltban próbálók zenekart évente két-három fellépésre hívják.

Öttagú zenekar próbál délelőttönként a makói Eötvös utca hangszerboltjában. A félhomályos, konyhányi helyiségben egymáshoz közel húzóda játszanak a muzsikások, nótákat, csárdásokat egymás után.

A járókelők meg-megállnak a nyitott ajtó előtt hallgatni, az úton haladó autók közül is lelassít egy és csak néhány perc múlva hajt tovább. A zenészek – Szabó Imre prímás, Keresztúri Ernő klarinétos, Lakatos János brácsás, Ivanics János billentyűs, Böde Sándor nagybőgős – figyelik a közönséget; ki-muzsikálnak. Mindenki mosolyog, s mégis valahogy szívszorító ez a kép. Az a zene, ami régen tágas vendéglőket töltött meg, most bezsúfolódik a piacgazdaság egyik rekeszébe és szemlátomást rosszul érzi magát benne.

– A hagyományosra próbálunk – mondja Keresztúri Ernő klarinétos, az üzlet vezetője, valamint sebtében kinevezett szóvivő, ahogy a zenekar tagjai a fotó kedvéért kilépnek a napfényre, az üzlet elé. „Mióta játszunk így együtt? Úgy fél tíz óta.”

Amúgy persze régen, eddig

majdnem minden hagyományos módon ők játszották a jó ebédhez szóló nótákat, most is erre az alkalomra készülnek. Egy évben kétszer, maximum háromszor van alkalmuk fellépni ilyen rendezvényeken. De másutt se gyakrabban.

Az Erdei Ferenc temetésén készült fotón még számos makói cigányzenész látható, s később

is helye volt a műfajnak a város szórakozóhelyein. A makói muzsikások Fátyol Mihály halálától, 1980-tól számolják az új időt. Azután kezdtek eltűnedezni a zenekarok, és mára már a lakodalokban sincs rájuk szükség.

– Miért szerződtenének egy egész zenekart, ha a célnak megfelelő egy idegesítőgép is? – mond-

ja mosolyogva Keresztúri Ernő. Igaz, ő idegesítőgépet, azaz szintetizátort is árul az üzletben, ha már egyszer keresik. A különbséget azonban zongorázni lehet; azt mondja, ha csak egy szintetizátor szól volna ezen a délelőttön az üzletben, nem biztos, hogy ilyen sokan megálltak volna az ajtó előtt.

B. A.

Próba után, fesztivál előtt, a hangszerboltnál. A makói zenészek évente egy-két hasonló rendezvényen lépnek föl.

Fotó: Schmidt Andrea